

Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat den 13. december 2005 af Pernille Vigsø Bagge (SF), Anne Baastrup (SF) og Ole Sohn (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre fokus på køn i undervisningen i folkeskolen

Regeringen pålægges at nedsætte et udvalg, der skal komme med anbefalinger til udarbejdelse af undervisningsmaterialer og forslag til ænd-

ringer i læreplanerne for folkeskolens obligatoriske fag med det formål at sætte fokus på køns betydning i samfundet i dag og historisk.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er tredelt:

For det første vil et øget fokus på køn efter forslagsstillernes opfattelse bidrage til at gøre både piger og drenge mere bevidste om den betydning, køn har for deres muligheder i samfundet, og samtidig bidrage til at udligne nogle af de forskelle, vi stadig ser i dag, eksempelvis med hensyn til lønforskelle, karrieremuligheder og mænds mulighed for og vilje til at tage barselorlov.

For det andet vil et øget fokus og en deraf følgende diskussion om køns betydning i forskellige kulturer til forskellige tider efter forslagsstillernes opfattelse kunne bidrage positivt til integrationen af nydanskere og deres efterkommere i samfundet. En aktiv stillingtagen til kønsroller og en åben diskussion om kønnets betydning i Danmark vil kunne give grundlag for diskussioner om kønnenes muligheder, som efter forslagsstillernes opfattelse er nødvendige, når kulturer mødes.

Endelig vil et øget og bredere fokus på køn kunne opkvalificere seksualundervisningen i folkeskolen og dermed give eleverne et mere opdateret billede af virkeligheden og en større robusthed over for eksempelvis seksualiseringen af det offentlige rum, end tilfældet er i dag.

Ifølge folkeskoleloven skal skolen både give børnene fagspecifikke kundskaber og ruste dem til at være borgere i et demokratisk samfund, men både det fagspecifikke og den del, der skal ruste eleverne til at være borgere, mangler i dag at inkludere kønsperspektivet. Forståelsen af kønnets betydning igennem historien og i dag er imidlertid en væsentlig forudsætning for at kunne forstå, hvorfor verden ser ud, som den gør. Den er ligeledes en væsentlig forudsætning for at kunne ændre tingenes tilstand. Forslagsstillerne mener, det er nødvendigt at lovgive om en hel række ligestillingsmæssige aspekter, men eftersom der i dag ikke er politisk vilje til at lovgive om forhold som ligeløn, andelen af kvinder i virksomheders bestyrelser eller øremærket barsel til mænd, er forslagsstillerne af den opfattelse, at også andre midler må tages i brug for at opnå reel ligestilling.

Her er en tidlig indsats, der skal oplyse om køns betydning, væsentlig. Det er logisk, at denne indsats bør starte i folkeskolen. Hvis det eksempelvis betragtes som kvindens individuelle ansvar at skaffe sig ligeløn, vil det være en forudsætning, at hun, allerede inden hun kommer ud på arbejdsmarkedet, kender de mekanismer, der er årsag til den skæve fordeling af lønkronerne, og dermed har en reel mulighed for at kæmpe imod denne tendens. Her vil det være af stor betydning, at man allerede i skolen er blevet undervist i løndannelsesprocesser, årsagerne til det kønsopdelte arbejdsmarked og lignende. Samtidig er det forslagsstillernes opfattelse, at en indsats for ligestilling i Danmark – også hvad angår kønsroller i hjemmet – hele tiden skal presses i en fremadgående retning for at undgå tilbageskridt eller stagnering. Derfor er det af stor betydning, at eleverne i folkeskolen bliver udfordret og møder andre kønsopfattelser end den, de har med hjemmefra.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at en bedre og bredere forståelse af køns betydning også vil være gavnlig for integrationen af nye danskere i samfundet. For en række af de elever af udenlandsk herkomst, der kommer til landet og starter i folkeskolen, vil det være af stor betydning, at kønsspørgsmålet bliver diskuteret. Det vil være af betydning for eleverne at få mulighed for at deltage i en dialog om kønsrollers betydning, kønnenes muligheder på arbejdsmarkedet m.v. Det vil endvidere være til gavn for alle elever at diskutere de varierende kønsopfattelser, der vil blive synliggjort, når temaet integreres i undervisningen.

I dag er undervisning i køn ikke en integreret del af skolernes læseplaner, og derfor er det op til den enkelte skole og lærer, om kønsaspektet overhovedet bliver taget med i undervisningen. Det betyder, at der i dag er store regionale forskelle, selv i seksualundervisningen, hvor køn som det eneste sted er i fokus for undervisningen. Dette forhold er senest blevet påpeget af foreningen Sex og Samfund, der har lavet en strategi for styrkelse af seksualundervisningen i folkeskolen. Kun under et enkelt obligatorisk fag, nemlig historie,

er ligestilling nævnt. Dette må anses for at være helt utilstrækkeligt.

Sådan ser den obligatoriske fagsammensætning for folkeskolen ud i dag:

- a) Dansk på alle klassetrin.
- b) Engelsk på 4.-9. klassetrin.
- c) Kristendomskundskab på alle klassetrin.
- d) Historie fra 3.-8. klassetrin – her er ligestilling nævnt som biemne i læseplanen under undervisningen i »individets rettigheder og pligter under enevælden og forskellige stadier af demokratiske styreformers i Danmark, herunder ligestillingsspørgsmål«.
- e) Samfundsfag på 9. klassetrin.
- f) Idræt på alle klassetrin.
- g) Musik på 1.-6. klassetrin.
- h) Billedkunst på 1.-5. klassetrin.
- i) Håndarbejde, sløjd og hjemkundskab på et eller flere klassetrin mellem 4. og 7. klassetrin.
- j) Matematik på alle klassetrin.
- k) Natur/teknik på 1.-6. klassetrin.
- l) Geografi og biologi på 7. og 8. klassetrin.
- m) Fysik/kemi på 7.-9. klassetrin.
- n) Tysk skal tilbydes fra 7.-9. klassetrin.
- o) Fransk kan tilbydes i stedet for tysk på 7.-9. klassetrin.

Foruden de almindelige fag skal følgende emner behandles i undervisningen:

- 1) Færdselslære.

- 2) Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.
- 3) Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Forslagsstillerne mener, at der er behov for en kønsmainstreaming af undervisningen i folkeskolen, og at der arbejdes frem mod læseplaner, der integrerer undervisningen i køn i alle fag. Det kan være køn set i historisk perspektiv i faget historie, det kan være diskussion om kvinde/mandefag i fag som håndarbejde og sløjd, det kan være undervisning i køn og kropsoptagelse i idræt, eller det kan være undervisning i kønsopfattelser i andre lande eller kvinders rolle i landbruget i faget geografi. Også i samfundsfag er der i høj grad brug for at indtænke en undervisning i køn, særlig set i lyset af, at ligestillingsvurderinger og mainstreaming i dag er blevet en integreret del af centraladministrationens arbejde, hvorfor det vil være af stor vigtighed, at eleverne får indblik i, hvorfor mainstreamingprincippet er blevet indført, teorier om kønsneutral lovgivning og lignende.

Forslag til ændring af læseplanerne for de enkelte fag kræver en grundig vurdering af, hvad der er relevant under hvert enkelt fag, og det foreslås derfor, at et sådant arbejde forestås af et udvalg nedsat af Folketinget med repræsentanter for folkeskolen, ligestillingsorganisationer og andre relevante aktører. Udvalget bør samtidig have i kommissorium at udarbejde anbefalinger med hensyn til udarbejdelse af undervisningsmateriale, der medtager køn som en væsentlig faktor i hvert fag.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre fokus på køn i undervisningen i folkeskolen.

(Beslutningsforslag nr. B 46).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.